

Особливості реалізації змісту навчального предмета «Технології» базової середньої освіти в умовах воєнного стану

*Т. С. Мачача,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту педагогіки НАПН України*

Російське вторгнення в Україну 24 листопада 2022 року спричинило вимушене перебування учнів і вчителів у різних умовах – в зоні бойових дій, тимчасової окупації, бомбосховищах, за кордоном тощо.

Новий навчальний предмет «Технології» покликаний цілісно реалізовувати зміст технологічної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти. Він є позитивним чинником для поліпшення якості освіти, нормалізації психологічного й фізичного здоров'я учнів за умови дотримання наступних вимог:

- організація дистанційного навчання учнів в умовах воєнного стану, незалежно від того, де вони перебувають. Головна умова – забезпечення зворотного зв'язку, наявність в учасників освітнього процесу цифрових засобів навчання, доступу до Інтернету, медіапростору вчителя;

- наближення навчання технологій до реального життя учнів, умов, в яких вони перебувають;

- навчання на цифрових платформах доцільне лише на окремих його етапах – проектування теми й мети занять, вибору завдань різного типу й рівня складності, планування навчальної діяльності, розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання, а також на етапах рефлексії – презентації та оцінювання результатів навчання. Тоді як проектування об'єктів праці, технологічні процеси й операції оптимально виконувати самостійно, в індивідуальному темпі, за якісним навчальним контентом – відеоматеріалами, інструкціями, технологічними картами або індивідуальними консультаціями;

- залучення учнів та їхніх батьків до формування змісту навчання технологій, виконання тих завдань і видів діяльності, які забезпечені відповідними матеріалами й інструментами, зміцнюють імунітет, забезпечують рухливість і творчість учнів;

- застосування педагогічної технології проектно-технологічного навчання для самоорганізації учнів у невизначених ситуаціях, надання особистісного смислу всім складовим навчальної діяльності - мотивації, меті, результатам навчання.

- спрямування учнів на створення освітніх продуктів, які об'єднують, передбачають партнерську взаємодію, спілкування, взаємодопомогу, турботу про близьких, допомогу захисникам і захисницям України. Це можуть бути спільні проекти, благодійні акції, челенджі тощо.

Навчальний предмет «Технології» розвиває компетентності учнів у створенні корисних й естетичних виробів, облаштуванні зручного й гармонійного життєвого середовища на основі віковичних традицій народного мистецтва, а тому

має стати опорою, на якій збудуємо Україну майбутнього, ще кращою, ніж вона була до руйнівної війни.

Експериментальна перевірка та апробація нового науково-методичного забезпечення змісту базової технологічної освіти

*В.І. Туташинський, кандидат педагогічних наук,
провідний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України,
І. В. Кірютченкова, старший лаборант
відділу технологічної освіти Інституту педагогіки НАПН України*

Розроблена методика реалізації змісту технологічної освіти учнів 5-6 класів потребувала апробації та експериментальної перевірки.

Апробацію нового науково-методичного забезпечення з навчального предмета «Технології» було здійснено під час науково-практичних конференцій і семінарів, у яких взяли участь понад 300 вчителів Нової української школи з різних областей України.

Проведення експериментальної роботи згідно тематичного плану Інституту педагогіки НАПН України було заплановано на 2022 рік. Таку роботу нами було розпочато в загальноосвітніх закладах Бучанського району Київської області.

Було розроблено і розпочато реалізацію низки інноваційних проєктів з використанням нового навчально-методичного забезпечення у школах міст Ірпінь, Буча, Гостомель.

Проте війна змусила внести корективи в заплановану експериментальну роботу. Учні, вчителі-експериментатори та їх сім'ї вже в перші дні війни опинилися у епіцентрі боїв. Частина з них евакуювалися. Багато стали жертвами війни – потрапили в окупацію, були закатовані чи вбиті. Учні разом з учителями вчилися виживати і перемагати в жорстоких умовах війни.

Під час російської агресії навчальні заклади Гостомеля, Бучі, Ірпеня зазнали значних руйнувань та пограбувань. Навчальний процес у будь-якій його формі було призупинено і вдалося відновити до кінця навчального року тільки дистанційно й у формі індивідуальних консультацій і роботи в малих групах над реалізацією життєвоважливих проєктів.

Проведене вхідне тестування у 5-х класах показало, що частина учнів, які закінчили початкову школу не вивчали новий навчальний предмет «Дизайн і технології» та не мають ніякої практичної підготовки з проєктно-технологічної діяльності.

Учні на початку навчального року не знали правильних назв найпоширеніших інструментів для обробки матеріалів. Вони брали активну участь у обговоренні проєктів, але не могли відобразити свою думку за допомогою ескіза. Їм хотілося якнайшвидше реалізувати проєкт, але поза їх увагою залишався технологічний процес.

Під час формування експерименту було помічено, що запропонована нова методика технологічної освіти значно підвищує рівень мотивації учнів під